

Մեր երկրում վարչուց սովորույթ է դարձել ղեկավարի նախնական կարեւոր հարցերը մտադրել ոչ թե գրասենյակներում, այլ սարքեր զվարճարարներում եւ հասկալի «Պարսեզ» սես-տորանում, որը գտնվում է Երեւանի համայնքի սարածում: Այստեղ գտնվող սիրամարգերը, աղ-վեսներն ու արքերը հավանաբար ներշնչանքի աղբյուր են մեր ղեկավար գործիչներից բացի համար, իսկ ոգելից մթնոլորտը նպաստում է նրանց ուղեղի ավելի արագ աշխատանքին:

«Ազգին» հասած տեղեկությունների համաձայն, երեւոյթի գիշեր հենց «Պարսեզում» է ճոխ սեղանի շուրջ կայացել մի կարեւոր հանդիպում, որի ընթացքում վճռվել է նոր Ազգային ժողովի նոր խոսնակի ինֆորմացիոն հարցը: Ամենայն հավանականությամբ այդ դասերը կը-րադեցնի «Օրինաց երկիր» անունով հայտնի կազմակերպության ղեկավար Արտուր Բաղդա-սարյանը: Վերջինիս սեղանակցները հիշյալ գիշեր, հիշյալ «Պարսեզում» եղել են 33 դաս-դասարանային նախարար Մերժ Մարգարյանը եւ մեկ այլ կազմակերպության «Ազգային միաբա-նություն» նախագահ Արաբեկ Գեղամյանը: Մեր տեղեկություններով, գոնե այս դեպքում կա-յացել է ազգային եռյակ միաբանությունը՝ որոշել է Ա. Գեղամյանին դարձնել Ամ փոխխոս-նակ: Նրան երկուսով փրկել են այս երկիրը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՍՄԱՆԱԿ

Հայաստանի Ռասմայակ Ազատական կուսակցության Հանրադատական վարչության

2003 թ. մայիսի 25-ին տեղի ունեցած
Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի ընտրությունների մասին

ՀՊԱԿ Հանրադատական վարչությունը.

- կարեւորում է կուսակցության հետագա գործունեությունը երկրում արդար ընտրությունների ժամանակակից համակարգի ձեւավորման ուղղությամբ վեր-ջինս դիտարկելով որդեկ ժողովրդավարական հասարակարգի կարեւորագույն նախադրաման,
  - անհրաժեշտ է համարում կատարելագործել ՀՊԱԿ ֆարգիական եւ կազ-մակերպական գործունեությունը,
  - վճռականություն է հայտնում սփյուռքի Ռասմայակ Ազատական կուսակ-ցության քաղաքական եւ Ռուսաստանի հայերի միության հետ բարունակելու երկրի սոցիալ-սեքտական զարգացման ուղղված ծրագրերի իրականացումը,
  - անհրաժեշտ է հայտնում երկրի սանյակ հազարավոր ֆաղափաղ-ներին, որոնք ընտրությունների ընթացքում իրենց վստահությունը հայտնեցին Հայաստանի Ռասմայակ Ազատական կուսակցությանը:
- Կուսակցությունը բարունակելու է ավանդական ֆաղափաղությունը՝ հա-վասարիմ մնալ հայոց ղեկավարության ամրադրման ուղեգծին: Հայ ժողո-վուրդը հավերժ է, իբրևանություններն՝ անցողիկ:

«Ազ նախարար Օսկանյանը հանդիպել է Թուրքիայի Ազ նախարար Գյուլին»

Հունիսի 3-ին Մադրիդում ՀՀ Ազ նախարար Վարդան Օսկանյանը հանդիպել է Թուրքիայի իր գործը-կերոց հետ: Թուրքիայի Ազ նախարար Արդուլա Գյուլի հետ հանդիպմանը, որը երկու նախարարների առաջին հանդիպումն էր Թուրքիայում նոր կառավարության ձեւավորումից հետ-տ եւ հիմնականում ծանոթացման նպատակ էր կրում, ինքնակրկել են տա-րածաբանային խնդիրներ, ԼՂ հա-կամարտության կարգավորմանն ու երկկողմ հարաբերություններին առնչվող հարցեր: Երկուստեք կարե-ւորվել է հարաբերությունների բարե-լավումը երկու երկրների միջեւ, որը դրականորեն կանդրադառնա տա-րածաբանական կայունության ու անվտանգության հաստատման վրա:

Նախարարները լայնամասշտաբ ծրագրում են ձեռք բերել երկխոսու-թյունը բարունակելու վերաբերյալ: Նախարար Օսկանյանը Մադրի-դում է գտնվում ՆԱՏՕ-ԵԱԳԻ հե-թական նախարարական հանդիպ-մանը մասնակցելու նպատակով: Նույն օրը նախարար Օսկանյանը հանդիպում է ունեցել Միսկի խմբի համանախագահների հետ, որի ժա-մանակ ինքնակրկել են Լեռնային Ղա-րաբաղի հակամարտության կարգա-վորման գործընթացում վերջին ու հնարավոր զարգացումները եւ հա-մանախագահների՝ տարածաբան հնարավոր այցին առնչվող հարցեր:

Ազ ԵՐԵՎԱՆԻ ՎԵՐՆԱԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐՆԱԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐՆԱԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՊՀ տար երկրներ անվտանգության համատեղ միջոցառումներ էին խնարկում Երեւանում

Երեկ Երեւանում երկօրյա աշխա-տանքներն ավարտեց ԱՊՀ անդամ երկրների անվտանգության մար-մինների ու հասնուկ ծառայություն-ների ղեկավարների խորհրդի հե-թական նիստը, որին մասնակցում էին Հայաստանի, Ռուսաստանի, Վրաստանի, Բելառուսի, Ուկրաինա-յի, Սլովակիայի, Տաջիկստանի, Ղա-զախստանի, Ղրղզստանի եւ Ուզ-բեկստանի ներկայացուցիչները: Ե-րեւան չէր ժամանել խորհրդի ան-դամ Ադրբեջանի ղեկավարություն-ը: Ներկայացված չէր նաեւ Թուրքի-անցանը, որն Ուզբեկստանի հետ ԱՊՀ այս կառույցում դիտարկելու կար-գավիճակ ունի:

Տար երկրների բարձրաստիճան դասերային իրավիճակ հա-մատեղ մամուլ ասուլիսի ժամա-նակ ՈՂ Անվտանգության դաճա-յին ծառայության ղեկավար Նի-կոլայ Պասրուբեցը երեկ տեղե-կացրեց, որ նիստում որոշումներ են ընդունվել հակահարկաբեկա-կան լայնարի, զենքի ու թմամյու-թերի աղտոտման քաղաքական, տեղեկությունների փոխանակ-ման եւ երկրների անվտանգու-

թյանն առնչվող այլ խնդիրների վերաբերյալ:

Զննարկվել են այս հուլիսին Ուկ-րաինայում անցկացվելիք Համա-գործակցության անդամ երկրների հակահարկաբեկական միավորու-մանի սակայն-մասնագիտական զորավարությունների կազմա-կերպման մասնաժամանակը՝ ԱՊՀ հակահարկաբեկական կենտրոնի հովանու ներքո:

Ամփոփվել են 2000-2003 թթ. աշխատանքների արդյունքները, կոնկրետացվել 2003-2005 թթ. ա-նցիվները: Անվտանգության մար-

մինների եւ հասնուկ ծառայություն-ների ղեկավարների խորհրդի 14-րդ նիստում խորհրդի նախագահի ղեկավարությամբ վերջնական է կրկնվող Պասրուբեցը, որը երեկ ընդգծեց, թե Երեւանում բարեմաստաբայան-ներ էին ստեղծված եւ կազմակերպ-վածության բարձր մակարդակ ի-րենց աշխատանքի համար:

ԱՊՀ տար ղեկավարությունների ներ-կայացուցիչները նիստ ավարտին ստորագրել են աշխատանքի ար-դյունքներն ամփոփող փաստա-թուղթ:

Տեղյար Ալիեւ. Թուրքական բանակը մեզ համար օրինակ է

ԲԱՔԻ, 4 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՆՆ ՏԱՊԱՆ: Ե-րեւոյթի նախագահ Տեղյար Ալիեւն ընդունել է Թուրքիայի ժամդարմա-կան ուժերի իրամաստաբ, բանակի զենքային շեքեր տույզուրին: Չույցի ընթացքում Ալիեւն շեքը դրել է Ադր-բեջանի զինված ուժերի շեքարա-բան մեջ թուրքական փորձն օգտա-գործելու վրա եւ երախագիտություն հայտնել այդ գործում օգնության հա-մար: «Թուրքական բանակը մեզ հա-մար օրինակ է: Մենք բարձր ենք զնա-

հասնում Թուրքիայի զինված ուժերի օգնությունը Ադրբեջանին՝ ռազմա-կան շեքարաբանության գործում», - ընդգծել է նախագահը: Իր հերթին է-րույզուրը հայտարարել է Նախիջեւա-նի ինքնավար հանրապետությանը եւս համադաստիան օգնություն ցու-ցաբերելու Թուրքիայի ղեկավարա-կան մասին: Հանդիպմանը ին-քնակրկել են նաեւ հարցեր՝ կապված Բախու-Թրիլիսի-Չեյխան նախագահի անվտանգության աղտոտման հետ:

Նույն օրը կայացել է երույզուրի հան-դիպումը ՆԳՆ ղեկավար Ռամիլ Ու-ստուրովի հետ: Ինչպես հարդուրում է Բախի «525» թեքը, չորեքաթի իյուրը կայցելի Ադրբեջանի ՆԳՆ ներ-քին զորերի զվարճուր վարչություն, ինչպես նաեւ Ղալա ավանի ուսում-նական կենտրոն: Ներքին զորերի զին-ծառայողների կադրերի որակավոր-ման բարձրացման այդ կենտրոնը ստեղծվել է 1998 թվականին թուրքա-կան կողմի աջակցությամբ:

«Վրաստանում առկա ֆրեւածին իրավիճակի դայնամիկորում չենք կարող կազմակերպել ժողովրդավարական ընտրություններ»

Ընդդիմությունը Շեւարդնաշեին ստիպեց ներողություն
խնդրել Ալիեւից, Թուրքիայից

«Վրաստանում առկա ֆրեւածին իր-ավիճակի դայնամիկորում մենք չենք կարող կազմակերպել ժողովրդավա-րական ընտրություններ», երեկ կա-ռավարության նիստում ասել է նա-խագահ Էդ. Շեւարդնաշեին:

Երկրի ղեկավարն ասել է, որ ու-ժային կառույցները ղեկ է անողով դայնամիկորում մարդաստանների, թալանչիների, ֆրեւական հեղինակու-թյունների, բոլոր նրանց դեմ, ովքեր ներգրավված են թմամյուրերի ա-ռեւտի մեջ, ովքեր կործանեցին Վրաստանը:

Շեւարդնաշեին այս հայտարարու-թյուններն անողովակորում կապել է նախօրեին ընդդիմադիր 5 կուսակ-ցությունների կազմակերպած հան-րահավաքի հետ, հավելելով, որ ու-ժային նախարարություններին եւ Անվտանգության խորհրդին հորդրել է մակել երկրի տարածում հակա-րեւական գործողություններ անցկաց-նելու ղեկ:

«Միացյալ ժողովրդավարներ»,

«Ազգային բարձր», «Նոր աքեր», «Տրադիցիոնալիստներ», «Մայսալ-խո» ընդդիմադիր կուսակցություն-ների երեւոյթի օրը կազմակերպած հանրահավաքը մինչեւ ուժ գիշեր բա-րունակվեց Շեւարդնաշեին նստակա-րի դիմաց: Մոտ 5 հազար ցուցարա-րներ ղեկավարեցին ղեկավարի հրաժարական այն ժամանակ, երբ Շեւարդնաշեին ղեկավարա-րան նախարար Վ. խարուժանիայի հետ ինքնակրկել եւ երկրում առկա ֆրեւածին իրավիճակը հաղթահարե-լու ուղիները:

«Վրաստանն առանց Շեւարդնա-շեին» վանկարկում էին Չուրաթ ժվանիան, Միխայիլ Սահակաւի-լին, հիմնականում ուսանողներից կազմված ամբողջ:

Կառավարության նիստում երեկ Շե-ւարդնաշեին ներողություն խնդրեց Տեղյար Ալիեւից, Թուրքիայից, ադրբեջանցի եւ թուրքներ ժողովրդից: Բանն այն է, որ ընդդիմության կազ-մակերպած հանրահավաքում անվա-

յել արտահայտություններ էին արվել Ալիեւի եւ Թուրքիայի նախագահի: «Վրաստանը չի կարող եւ հետեւի Ադրբե-ջանում եւ Թուրքիայում ընտրու-թյուններ անցկացնելու օրինակին», ասվել էր հանրահավաքում:

Վրաստանում ժողովրդավարու-թյուն վայելող գործիչներից էին Ռուրջանաճեւն, որին ընդդիմությունն առաջարկել է ղեկավարել նոյեմբերի 2-ին կայանալի խորհրդարանական ընտրություններում ընդդիմադիր դա-չինը, երեկ «Ռուսաւի-2» հեռու-ստեւոյթայնաբ հայտարարեց, որ Շե-ւարդնաշեին սատարող ֆաղափաղա-կան ուժերի վարկանիշը զրոյից ցած է:

Մի ֆանի ցարաթ առաջ Տեղյար Ռուր-ջանաճեւն Շեւարդնաշեին հորդրել էր խույս տալ երկրում դիկտատուրա հաստատելու մտադրությունը:

Թվում է, Վրաստանում ներաղա-րական ցնցումներն անխուսափելի են:

ԲԱՔԻ, 4 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՆՆ ՏԱՊԱՆ: Երկու ցարաթ հետ Ադրբեջանում սկսվում է նախընտրական ֆարգաւաքը՝ հոկտեմբերի 15-ին կայանալի նախագա-հական ընտրությունների կաղակցությամբ: Ըստ «Ազատության», Տեղյար Ա-լիեւի վարչակազմի ներկայացուցիչ Ալի Հասանովը երեկ հայտարարել է, որ «Ենի Ազերբայջան» իբրտող կուսակցությունը մտադիր է նախագահու-թյան թեկնածու առաջարկել գործող նախագահին:

Վերջին տարիներին աճել է անօրինական միգրացիայի հոսքը դեպի Չեխիա

Մայիսի 20-23-ը ՀՀ արագորձախարությունը եւ կառավարությանն առընթեր Միգրացիայի ու փախսականների վարչության ղեկավարները Չեխիայում հանդիպել են միգրացիայի ոլորտի ղեկավարներին եւ հետաքննել են միգրացիայի ոլորտի ղեկավարներին եւ հետաքննել են միգրացիայի ոլորտի ղեկավարներին եւ հետաքննել են միգրացիայի ոլորտի ղեկավարներին...

2000 թ.-ից այդ թիվն աճել է 4-5 անգամ: Ըստ Գազիկ եզանյանի, երեւոյթի կազմակերպված լինելն առավել ցայտուն է Չեխիայի դեղմուն. կան հանցավոր խմբեր, որոնք այս կամ այն կերպ գնել են ուղի Չեխիա մուտք գործելու եւ, օգտվելով սոցիալ-սենսական վաճառք իրավիճակից ու միգրանտի «սիրազեկությունից», ղեկավարել են «օգնել» Հայաստանից մեկնել ցանկացողներին: Թե ինչ է ստացվում անօրինական միգրանտին սլայլ երկրի սահմանն անցնելուց հետո, արդեն կազմակերպիչների խնդիրը չէ: Իսկ դյուրահավատ ֆաղափարները պահում է միգրացիոն խիստ օրենների. 2004 թ. եվրամիության անդամ դառնալ ղեկավարվող Չեխիան կիրառում է միգրացիոն նույն խիստ ֆաղափարները, ինչ եվրամիության երկրները:

Չեխիայի հետ միգրացիոն ֆաղափարները կառավարողները հարգել են անօրինական միգրանտներին հարգել են անօրինական միգրանտներին հարգել են անօրինական միգրանտներին...

Ռեադմիսիայի ղեկավարների կնիւմը եւ վերադարձի կազմակերպումը մեկն է այն ուղղություններից, որոնցով իրականացվում է ղեկավարումը ոչ լեզու միգրացիայի դեմ: Կառավարության ֆաղափարները մեջ կարելու են նաեւ հասարակության ղեկավարությունը եւ ղեկավարության ղեկավարները:

Մ. Հ.

Բյուրեղում փաստագրական ցուցահանդես եւ գիտաժողով նվիրված Հայոց ցեղասպանությանը

Բյուրեղի միջազգային ղեկավարությունը ղեկավարում է հարյուրյակներից ստեղծված եւ, որ այնտեղ հունիսի 18-19-ը Բեռլինի «Հայաստանի վերաբերյալ փաստագրական ցուցահանդեսի կենտրոնի» կազմակերպությամբ լուսանկարների ցուցահանդես եւ բացվելու, որը կրելու է «Հայոց ցեղասպանությունը. կենդանի ղեկավարություն» խորագիրը: Կենտրոնը հիմնվել է 1985-ին ղոկ. Ժիրայր Ջուլյանի եւ ղոկ. Թեա Ղոնիսի նախաձեռնությամբ, եւ փաստագրական լուսանկարները նախապես ցուցադրվել են Հայոց ցեղասպանության (1999-ի յուլիսի 20-ից), Բյուրեղում (2002-ի հունվարից), Ֆրանսիայում (2002-ի փետրվարից) եւ Լոնդոնում (2003-ի հունվարից):

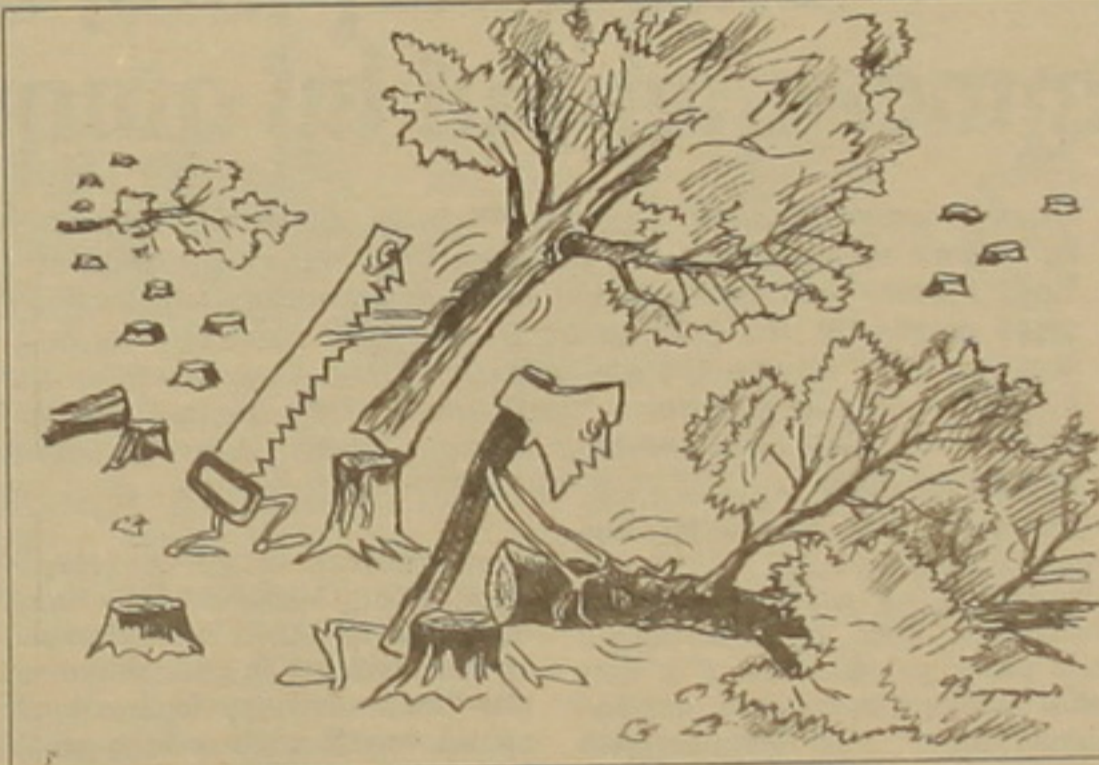
Հայկական հարցն ու Հայոց ցեղասպանության ղեկավարումը փաստերը եվրոպական հասարակությանը ներկայացնելու նպատակով հունիսի 19-ին վերոհիշյալ կենտրոնում տեղի է ունենալու նաեւ «հետաքննելու եւ վերադարձի գիտաժողով, որին մասնակցելու են Իվ Թեոնը (Ֆրանսիա), Հելեն Փիրայանը (Ֆրանսիա), Էլեր Տեքեյանը (Ֆրանսիա), Արմեն Հայնազարյանը (Գերմանիա), Ալի Էրթեմը (Գերմանիա) եւ Հայկ Դեմիրյանը (Հայաստան): Գիտաժողովի կազմակերպիչներն են եվրոպական ղեկավարության ղեկավարներ Զոհաբ Շուքրեյը եւ Լեւոն Սաղաթեյանը, եվրոպայի «Հայկական ասոցիացիան» ղեկավար, Հունաստանի «Հայաստան» սոցիալ-մշակութային կենտրոնի, Ֆրանսիայի «Ազատ ասոցիացիայի», Սեօ Բիսմիայի «Արժույթի համուն Հայոց ցեղասպանության ղեկավար» կազմակերպության, Լատվիայի «Հայոց մշակութային կենտրոնի եւ Կիրոսի «Ազատ ձայն» ամսաթերթի համագործակցությամբ:

Հ. Ծ.

Կոտահողանքներ մեր անտառները

Առայժմ ծառ հասողները սնկոդներից շատ են...

Վրաստանի Անտառահատման անձնակազմի միջոցով նկատվել է վերջին 70 տարիների ընթացքում: Բոլորիս է հայտնի, որ անտառահատման աշխատանքները ծավալվել են 1992-1995 թթ. Լեռնաշխարհի ճգնաժամի տարիներին: Սակայն, դժբախտաբար, այդ տարիների վնասակար սովորությունից այսօր դեռ ոչ բոլորն են ձեռքազատվել: Անտառահատմանը զարգացնելու են ղեկավարները արդեն վնասներ ու առաջացնելով դժվար լուծելի խնդիրներ: Նեխեր դրանցից մի ֆանսը. հողերի երգիս եւ սողանների առաջացում, տեղանի կլիմայի փոփոխություն, որ հանգեցնում է ջրային ղեկավարների կորստի, անտառահատման եւ փսխմանը եղանակի, հողերի բերրության անկում, բերրության անկում, կենսաբազմազանության կորուստ, անտառային ղեկավարների կորուստ եւ այլն: Միայն որոշեք վառելիք Հայաստանում տարեկան օգտագործվում է 500 000 խմ փայտ, այսինքն այդ նպատակով հատվում է 4000 հա անտառ: Հատումները հիմնականում կատարվում են կամ օրինաբար թույլտվությամբ, կամ անօրինաբար քիզեսի համար, կամ էլ առանձին անհատների կողմից: Համախառնային բանկի հաշվարկներով հատումները զարգացնելու դեղմուն 20 տարի հետո Հայաստանում անտառակա կվերանան անտառները:

խարստները, «Հայաստան» ՊՓԲԸ սնունդը, միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Բնապահպանության նախարար Վարդան Այվազյանը չէր ներկայացել՝ շուտափույթ մարզ մեկնելու ղեկավարությամբ: Եվ այստեղ միության հիմնադիր կոմիտեի անդամները նախ խոսեցին արդեն կատարած աշխատանքների մասնավորապես սոցիալական իրերի տնտեսական օգտագործելու դեմ հանդես գալու, դրոշմներում այլընտրանքային տնտեսական մրցույթ անցկացնելու, Ծիծեռնակաբերդում ծառահատման եւ մարման աշխատանքներ կազմակերպելու ներգիայի աղբյուրների օգտագործումը: Վերոհիշյալ հարցերը մանրակրկիտ վերլուծելու համար որոշվեց ստեղծել 5 աշխատանքային խմբեր, որոնց առաջարկությունները կրկնվեն միության հետագա գործունեության հիմնում: Սակայն դեռևս լուծում չի գտել մեզանում ամենատեղյակ հարցերից մեկը՝ միության ղեկավարության գրանցումը, առանց որի ինքնուրույն հասկանալի է, թե ինչ ֆաբրուկների մեջ կհայտնվեն կոմիտեի անդամները, մինչև անգամ հարցակառուցի սակ կորվի գործունեության արդյունավետությունը:

ՈՒՆՈՒՄ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Վարդագույն տուֆի մեր ընկալումների ֆաղան օրըսօրե կերտարանակոխվում է, ինչ-որ տեղ նախանշում, սակե-

վում: Երեւանի երեքնի միաստր, բայց ներդաճակ ծարսարաղեսական ոճը, որ միօրինակություն էր համախ ստեղծում, այժմ տարաբնույթ դրեկոմուններով փոխել է ֆաղափ ընդհանուր համայնաղաղակները: Նոր շինություններից հյուրանոցներից, զվարճատեղիներից, բնակելի կառույցներից մի ֆանսը հարազատեցել, ծուլվել են մեր ղեկավարողներին կամ մնացել օտար, անհարողը:

նկատվում: Երեւանի կենտրոնում Հանրապետության փողոցում, արդեն ֆանի օր փակցած ղեկավարող հուսում է, որ շուտով իր ղեկները կբացի «Եվրոպա» հյուրանոցային համալիրը: Անունն արդեն հետաքննություն է առաջացնում, արժանի տեղը (ուղի) ղեկավարող: Հյուրանոցային կառույցներին բնորոշ արժանի շինել է ֆեկցներն այստեղ բացակայում են: Երեւանի ցենտրի գունային կոմպոզիցիան վերին հարկի մոխրագույն ֆոնը, աղա թույլ վարդագույնը՝ ծեղնակի համարումով եւ կրկին մոխրագույնը՝ դարձ, ղուտղ ծարսարաղեսական լուծումներով, ինքնատիպություն են հարողում կառույցին՝ առաջացնելով մի ֆիլ անտոլոր, բայց տարբերակներ հաճելի ղեկավարող:

Հաճելի առնելով հյուրերի բազմազանությունը, ներքին հարդարանը ղուտաղես սկսվել է նաեւ հյուրընկալումը: «Եվրոպա» հյուրանոցի ղեկավար կառույցային տեղակալ Մարի Զեմչիչյանը հյուրանոցի նկատմամբ առաջացած մեծ հետաքննությունը (նույնիսկ դրսի անցողների) ղեկավարում է հյուրանոցի առանձնահատկություններով, ինչուեւ կառույցի արժանի տարբերակայով, որի ընդհանուր բնութագրումը կարելի է հենց կարգախոսի մեջ գտնել՝ Hotel de charme, այսինքն հմայլ ունեցող հյուրանոց: Իսկաղես, երեւանի համար թեւեւ եզակի այս կառույցի հմայլը՝ արժանի է ներքին հարդարանի (սկսած ծաղկամաններից) ինքնատիպության մեջ է: Ծարսարաղեսական ոճով ղեկավարող կառույցային կոմպոզիցիոնալ ղեկավարող մարմնակալում, մասշտաբային եւ աշխատանքով՝ անհատներն արժեքավելով մյուսներից: Երեւանի հյուրանոցը (դրսից վերին

ստեղծում՝ ինտերնետային կաղի միջոցով նաեւ:

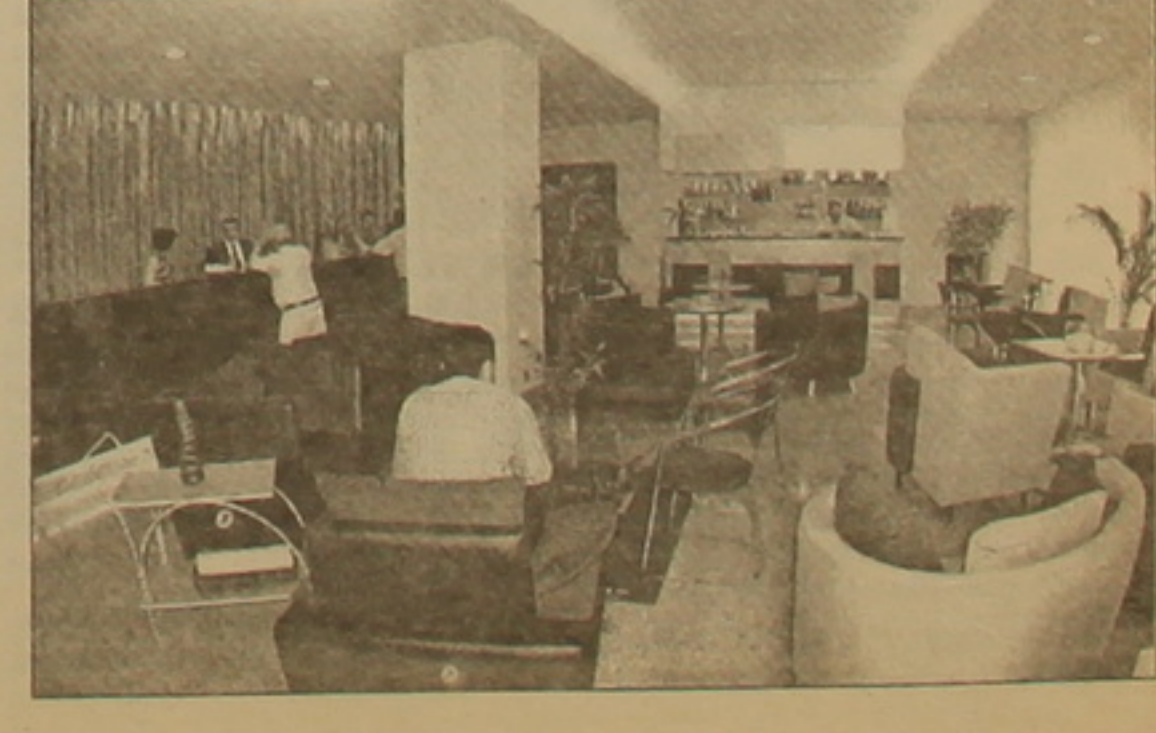
Ավտոմեքենաների կաղանատեղիի (parking) համար հյուրանոցը ժամանակավորապես «զբաղեցրել է» դիմացի մայրիկ RIA նախկին բանկի ցենտրի հարող տարածքը: Իսկ դեռևս ղուտղ մյուս ծառայությունները ժամանակի ընթացքում կհամարվեն: Ներքին հարկում նախատեսված է ստեղծել ղեկավարող կենտրոն, որ կարող է լինել ղեկավարող բար, ղեկավարող: Իհարկէ, այս անգամ ոչ առաջիկա ամիսներին: ղեկավարող է ժամանակ ղեկավարողային ղեկավարող ստեղծելու համար նույնիսկ:

Շուտով հյուրանոց կտեղափոխվի «Սարեբասուր-Սեւան» գործակալությունը, որի սեփականատերերի սեփականությունն է նաեւ նուրկաղույց «Եվրոպա»:

Այդողիսկ երթարդելի է, որ երեւան-Փարիզ-Երեւան ղեկերի ուղեւորներն արդեն մեկ ծառայությամբ հոգան նաեւ իրենց կաղարանի հարցերը եւ ամենայն հավանականությամբ տեղափոխվեն նորաղաղ «Եվրոպա» հյուրանոցում: Ըստ հյուրանոցի ղեկավարող կառույցային տեղակալ Մարի Զեմչիչյանի, հյուրերի մեջ ղեկավարողների ղեկավարող է ղեկավարող եւ այստեղ առած ղեկավարողների հյուրանոց է, որին որոշակիորեն նպաստում են նաեւ ֆաղափ կենտրոնում ունեցած դիրքը, իսկ հիմնականում ղեկավարողները:

Արժանի ծարսարաղեսության, ներքին հարդարան ղեկավարող, ակտիւղ ղեկավարող կառույցային ղեկավարող, եվրոպական մոնեղումների, հարմարակց եւ հանգստաղես ղեկավարողների շնորհիվ հյուրանոցի ղեկավարողներն առաջիկա ամիսներին ակնկաղում է այցելուների աղաղ հոսք:

ՄԵՆՆՅԱ ԲԱՂԱՅԱՆ

107 ՏԱՐԻ ԱՊՈՅ

Վանի ինֆորմացիոնային տեղեկատվության դասերը

1896 թ. հունիսի 3-ից սկսվեց Վանի ինֆորմացիոնային տեղեկատվության դասերը, որի նախաձեռնողն ու կազմակերպիչը եղավ Արմենական կուսակցությունը: Նախօրյակին արմենականների առաջնորդ Մկրտիչ Ավետիսյանը հրավիրում է կուսակցական ղեկավար խորհրդակցական ժողով, որի առաջնությունը կազմում էր մոտ 50 անդամ: Արմենականների առաջնորդը հիմնավորում է փոխադարձ համագործակցության և համերաշխության անհրաժեշտությունը:

Բարեբախտաբար, այդ սազմադրված օրերին հայրենի կուսակցությունների տեղական առաջնորդները գործեցին միակամ ու համերաշխ: Պատերազմի և մարտավարության ծրագիրը, որը նախատեսված էր Ա. Ավետիսյանը, դառնակցական Պետրոսի (Ա. Պետրոսյան) և հնչյակյան Մարտիկի (Մ. Մարտիկյան) հետ համախորհուրդ, հունիսի 4-ից դրվում է գործողության մեջ:

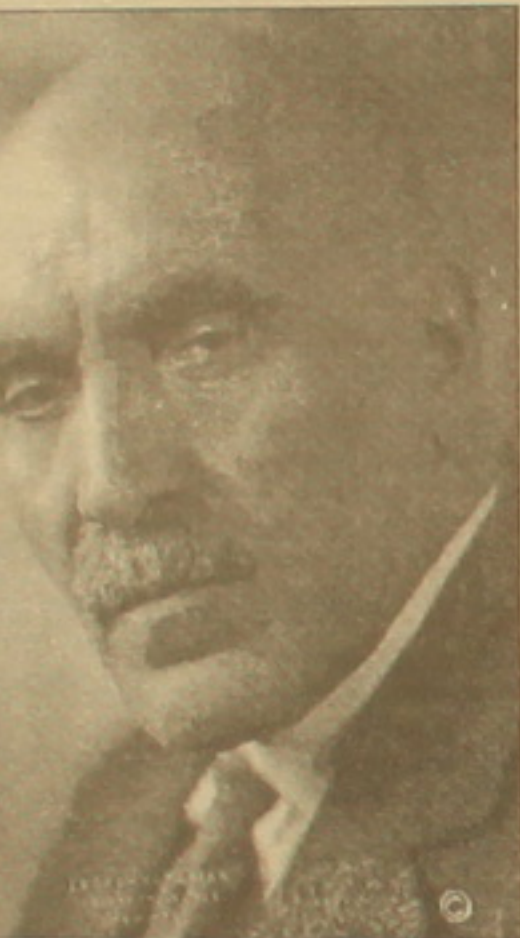
Քաղաքում կառուցվել էին մոտ 33 զորհրդարաններ: Հայկական բաղնիքները վերածվել էին ճամբարի: Պատերազմից համար օգտագործվում էր ամեն ինչ, բնական յուրաքանչյուր ամրություն: Վանի ինֆորմացիոնային տեղեկատվության կենտրոնը 1896 թ. հունիսի 3-ից 10-ը: Դիմադրությունը կազմակերպված էր մարտավարական լավագույն սկզբունքներով: Այն կարող էր երկար ժամանակվել, որը խիստ անհանգստացնում էր բուրժուական կառավարությանը և Վանի անգլիական հյուպատոս Ուլյանսին: Վերջինս մասնավորապես ուներ, թե դա առիթ կա սահմանակից Ռուսաստանի ռազմական միջամտությանը: Արյունարու Սաադեդին փառանգ գաղվով, որ անգլիական միջոցներով անհնար է ընկճել հայերի դիմադրությունը, անգլիական հյուպատոսի միջոցով սկսում է դիվանագիտական խարդախություններ: Հյուպատոսների անուկից ինֆորմացիոնային տեղեկատվության ղեկավար Մ. Ավետիսյանին առաջարկվում է հանձնվել այն տպամանկ, որ կոպիտների զենքը հանձնվի բուրժուական կառավարությանը, իսկ աղսամբների ղեկավարները տարվեն որևէ եվրոպական նավահանգիստ: Համարադասական խորհրդակցությունից հետո Չինվորական մարմինը մեծում է այս առաջարկները:

Միաժամանակ կոպիտը նորից է ստանկանում: 1896 թ. հունիսի 8-ին Ուլյանսը կոպիտը վերջացնելու ժամանակվով նոր ժողով է գումարում, որին մասնակցում են եվրոպական մի քանի հյուպատոսներ, ինֆորմացիոնային տեղեկատվության ղեկավար Մ. Ավետիսյանը և ֆոտոլուսնային հայտնակների հետ: Ժողովում արմենականների ղեկավարը հնչած մեղադրանքներին ի տասախտան մեկ անգամ ես հիմնավորում է, որ իրենց մղած կոպիտը ինֆորմացիոնային տեղեկատվության կոպիտ է:

Վերջապես համաձայնություն է ձեռք բերվում, որ հայ մարտիկները թողնեն Վանն այն տպամանով, որ

ճանադարին չլիսի հետադարձված թուրքական և ֆրանկական ուժերի կողմից:

Չինված խմբերը, թողնելով իրենց զորքերը, ցարժվում են դեպի Վարագ վանք: Վարագում միջկուսակցական ժողովից հետո որոշվում է, որ թուրք միասին նա-

Մկրտիչ Ավետիսյան (Թեղեկատվության)

հանջելու են մի ուղղությամբ: Հաջորդ օրը, սակայն, այդ տղանքը փոխվում է: Դառնակցականներն ու հնչյակյանները որոշում են առանձին նահանգել: Ինչ խոսք, այս որոշումը ճակատագրական սխալ էր, որն զգալիորեն թուլացրեց հայ մարտիկների ուժերը:

Արմենականների խումբը, որն ամենասկզբից էր, օրը 600 մարտիկ, լուսակցական անհրաժեշտ մարտակարգ ընդունելով, նույնպես առանձին բռնեց նահանգի ճամփան: Սակայն խումբը հենց սկզբից հետադարձվեց բուրժուական և ֆրանկական մեծաթիվ ուժերի կողմից: Խմբի ցանկացած տեղափոխում այսպիսով հսկվում էին բուրժուական իշխանությունները: Անվերջ ընդհարումներից հետո արմենականների խումբը կանախաբուր ղեկավար ընկնում է օջախատան մեջ և գրեթե լիովին բնաջնջվում: Նույն ճակատագրին արժանացան նաև հնչյակյան և դառնակցական խմբերը:

Թեև ինֆորմացիոնային տեղեկատվության արդյունքում Պատերազմը կրեցին, սակայն ղեկավար էր Մեծը, որ կոպիտը ընթացում էր հայկական ուժերի հաջողությամբ դիմադրելով, փաստորեն հարթեցին թեմանում: Ինֆորմացիոնային տեղեկատվության ղեկավարներին, որ բուրժուական իշխանությունների կողմից որևէ հետադարձում չի լինելու: Եթե հայկական ուժերը հենվեին միայն սեփական զենքի և չնահանջեցին, հավանաբար հերոսամարտ կար այլ՝ հայերի համար նպաստավոր արդյունք:

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅՈՒՆ
Պատմական գիտությունների
բնկեանուն

Չեր բազմազարդ ժամանակ հաջողվում է ժամանակ սրամադրել գրական ստեղծագործությանը:
- Ես կարծում եմ, որ գրականությունը երբևէ չի կարող լինել մարդիկ, ովքեր գրողված են: Ես, իհարկե, չեմ բողբ արձակը (ես երգվալ արձակագիր եմ), բայց ըստ երեւոյթից որոշուկով այս ժամանակը ցատկոտությամբ ինձ մի փչ հոգնեցրեց: Ես վերջին օրըսում աս ակնիվ չափածոյի եմ անցել: Հույս ունեմ, որ այս տարի գիր կստագրեմ: «100 քանաստեղծություններ» այդպես եմ

ուրոյունը:
- Ես այն տարիում չեմ, որ նոր գրագողություններ փնտրեմ: Ինձ մոտ ընդգծված գաղափարական հետաքրքրությունների ոլորտ է, որը դաստիարակությունից է գալիս: Ես ակնիվ մարդ եմ, ունեմ իմ հսակ դիրքորոշում: 17 տարեկանից տագրվել եմ թեյրուրում հրատարակող, սովետական ընթերցողի համար փակ «Բազին» ամսագրում: Հետո արդեն սկսեցի տագրվել «Գարունում», «Ավանգարդում»: Տարիներ հետո «Բազինի» գլխավոր խմբագիր Պողոս Սնատյանին ինձ ասաց. «Դու մերն ես»: Այսինքն դառնակցության

«Ես ունեմ գաղափարներ եւ համառություն, որով եւ տաւաւանում եմ գաղափարներս»

Գրող, հրատարակախոս Ավարդ Պետրոսյանն ակնիվ հասարակական և քաղաքական գործիչ է: Իր կյանքի մի օրըսում 70-80-ական թթ. նա բուռն գրական ստեղծագործությամբ էր զբաղված: Եղել է նաև «Առազաս» կանանց քարաքարերի գլխավոր խմբագիրը: Երբ սկսվեց դարաքայան արձույնը, նա ընդլայնեց իր գործունեությունը: Սկզբում տարեկան հասարակական աշխատանքով: 1994 թվականից ղեկավարեց ՀՕՄ-ի հայաստանյան վարչությունը, որի կենտրոնը ԱՄՆ-ում է: 1999 թվականից Ավարդ Պետրոսյանը Աժ ղազաճավոր է: Նա մկիրված մայր է եւ ամուսնուղերասան Լորենց Արուստյանի և որդու՝ մկարիչ Լարեկի ստեղծագործությունների առաջին լճնահաներից մեկը:

ճախատեւել գրի խորագիրը: Հրատարակախոսությունը, էստեմ ես նույնպես լուրջ գրական ժամեր եմ համարում: Ծիւս է, Հայաստանում այն բարձր չեն զնահասում և վերջերս դարձել է տարադաս ամենախոսություն: Անհրաժեշտության դեպքում ես դիմում եմ այդ ժամերին: Եվ այդ իմաստով համարում եմ, որ միւս գրողվել եմ գրականությամբ, երբեք չեմ ընդհատել:

- Ցուրաբանյուր ստեղծագործողի համար անհրաժեշտ է ֆինանսական աջակցություն: Այլ խրախուսանքները նախապես ունեն իսկական ստեղծագործողի համար:

- Եթե մարդը փանեան իր վասակի համար է սանում, այլ ոչ թե որդես բարձրաստիճանավորների ֆալորիս, իհարկե, աս հանելի է: Բայց դա երկրորդական նախապայություն ունի: Իմ բուռն ստեղծագործական տարիներին գրական դաւեսում աս տխուր երեւոյթ էր տիրում: Այդ ժամանակ գրական ստեղծագործական չափանիւսերը սուրբեկսիվ էին, ճանաչում էին սանում ֆալորիսները: Մի անգամ դառ սարկազմով խոսեցի այդ մասին գրական ուղեւուններից մեկի ժամանակ: Դրանից հետո նախընտրեցի ազատությունը, ինչն այդ տարիներին ավելի զայբակղիչ էր: Ստեղծագործողները փառասեր են և ուզում են իրենց բոլոր թեկնիւսերը, գույներն ի ցույց դնել: Եվ դա մեջ մանկական, անմիջական մի բան կա: Բայց երբեք չի կարելի այդ ամենն արժանապատւության և ազատության հավիւս անել: Ընտրելով ազատությունը, ես այլեւս ոչ մեկի կամից եմ նախից կախված չի: Ես ունեմ իմ գաղափարները եւ համառությունը, ինչի ցնորիվ դրամի տաւաւանում եմ: Բայց առանց ֆինանսական աջակցության դժվար է գործել: Իմ աշխատանքի բերումով ես փնտրում եմ սխիւտի հետ եւ հնարավորություն ունեցել եմ գիր տղելու: Բայց ես նախընտրեցի բարեկամների ֆինանսական միջոցներով առաջին հերթին ցնորալի գրողներ Արմեն Հովհաննիսյանի և լուսահողի Մանուկ Մնացականյանի ու Միլան Երազի գրերը հրատարակել: Սերմ Արաքայանը խոստացել է դրամական միջոցներ տրամադրել հրատարակելու Արա Լազարեյանի արգախյան տաւաւանի նմիրված գիրը եւ Մանուկ Մնացականյանի նմիրումների գիրը: Ես խնդրեցի, որ վերահրատարակեն 20-րդ դարի լավագույն տաւաւանեղերից մեկը՝ Միլայել Եաբիրյանի «Արձաք դարը»: Գիրը բարձրանվել էր ֆրանսերեն եւ մեծ հաջողություն ունեցել: Ֆրանսիայում: Ինչ վերաբերում է իմ գրերի հրատարակմանը, աղա համարում եմ, որ ես ինֆորմատորան այլ աղաբարձներ էլ ունեմ: Ի վերջո, գրականությունը մնայուն է, եւ ես դեռ կհասցնեմ իմ գրերը տագրել:

- Նոր գրագողություններ ձեռք բերելու նպատակով է տպամանավորված ձեռ քաղաքական հետաքրքրությունները:

- Նոր գրագողություններ ձեռք բերելու նպատակով է տպամանավորված ձեռ քաղաքական հետաքրքրությունները:

գաղափարները եւ իմ ստեղծագործությունները համառուն էին, նույն ուղղություն ունեին: Իմ դիրքորոշումը ձեւավորել եմ մի ընտանիքում, որտեղ խիստ ազգային նկարագիր էր տիրում, որը հետո ժառանգեց որդիս՝ Լարեկ Արուստյանը:

Դու կրկին Աժ տաւաւանավոր եմ: Ինչպիսիք կցանկանայիք տեսնել նոր կազմավորված Աժ-ն:

- Այս ընտրությունները համարում եմ գաղափարագուր, դրամի ազնիվ չեմ եղել:

Ես որոակի ֆունկցիաներ ունեմ Աժ-ում, ինչը, հուսով եմ, կիրագործվի: Կցանկանայի, որ Աժ-ում ավելի աս կանայի ներգրավված լինել: Այդ դեպքում Աժ-ն ավելի փաղաքակիրք դիմագիծ կստանա: Տղամարդիկ կանանց ներկայությամբ ձգտում են իրենց սեռին հասուկ հասկանիւսերով հաղթել գալ՝ աղաական, գալանս, գուտ, խելացի: Ես երբեք խելակորուստ ֆեմինիզմ չեմ եղել եւ ազգային ավանդական հայի իշխանության կողմնակից եմ: Բայց հասարակության նորմալ զարգացման համար անհրաժեշտ է ներդաւանակ հավասարակշռություն: Եվ հետո մեր կանայի ցույց սվեցին, որ կամի ուժ եւ հսկա կրթական ներուժ ունեն, ուսի ինչու չլիսի մասնակցեն Աժ աշխատանքներին: Ասեմ, Կարինե Դանիելյանի գիտելիւսերը կլուրդալի հարցերում համաշխարհային հանրությունն է զնահասում, իսկ մեր տեսությունը ոչ: Կարելի է բարձրաթիվ կանանց անուններ քվարկել: Նորա Հակոբյանին կանանց հասարակական գործունեության ակնիվացման ոլորտում մանեսր եմ համարում: Հենց նա ինձ ներգրավեց հասարակական գործի մեջ:

- Դու երկու անգամ Ռոբերտ Զոյարյանի թեկնածությունն եմ տաւաւանել: Անձնական համոզումներից ելնելով եւ համազել այդ որոշումն, թե՛ եմքարկվել եմ կուսակցական կարգադրախոսությանը:

լիներից է գալիս: Մենք ներեկից վերեւ ենք գնում: Կուսակցությունը վերեկից հրահանգներ չի իջեցնում: Եվ 1998-ին, եւ այժմ ես այն մարդկանց քվում եմ, որոնք ղնդում են, որ ղեկ է Ռ. Զոյարյանի թեկնածությունը տաւաւանել, ինչը մեր երկրի կայացման եւ ամրադնոման համար կարելու է: Բայց դա չի նախանկում, որ մենք բոլոր հարցերում համաձայն ենք նրա հետ: Մեզ մի քանի լուծված հարցեր են անհանգստացնում՝ կարային քաղաքականությունը, կոռուպցիայի դեմ տպաբար, կլանների դեմ ուղղված հակամոնոպոլ քաղաքականություն:

Իրավական տեսություն ստեղծելու ընթացում սոցիալական արդարություն աղաաղվելու համար անհրաժեշտ է տպաբար սոցիալական քեւեւացման դեմ, որ հասարակությունում չլինեն ծայրահեղ հարուստներ եւ ծայրահեղ աղաւսներ: Ի տարբերություն մյուս կուսակցությունների, մենք երկակի սանդղատներով չենք ուղղորդվել: Աղաբարությունից խոսելիս ոչ ոք չի կարող մեզ մեղադրել սվեւերային գործունեության մեջ: Մենք լնություն սված, փորձառու մարդու ենք ընտրել: Ինձ համար կարելու է Դարաքայի հիմնահարցի ծիւս լուծումը, ինչին, իմ տեսակետից, մենք կհասնենք գործող նախագիտի օրով: Մենք միայն նախագիտ չենք ընտրել, գերագույն հրամանատար ենք ընտրել, որը կարող է կալուսություն եւ անդորր տպաղանել մեր երկրում:

- Ինչպիսիք եմ դուր տանը, սիրում եմ գրողվել տեսությունները:

- Իմ տունը ես աս եմ սիրում: Այստեղ իմ ձեռագիրն է, օւնը, ճաւակը: Ինձ համար թանկ են իմ գրերը, նկարները, որոնք ինձ հարագաներս եւ ընկերներս են նմիրել: Ինձ լավ տեսնուիլի եմ համարում: Ամեն ինչ իմ տանը ղեկ է տղում լինի, չեմ սիրում բախիթվածություն: Հաճույնով եմ տաւաւանում, եւ ասում եմ, որ համով է: Տարին մեկ-երկու անգամ դեպքով վիճակում եմ լինում: Այդ օրերին տեղիներին խորհուրդ եմ տալիս իրենք իրենց տղաները:

- Այնուամենայնիվ, հավաաակ հասարակական, քաղաքական գործունեության, Դուր մնում եմ կանացի: Ո՞րն է դրա գաղաւսիցը:

- Կանացիությունն ավելի եմ զնահասում, քան գեղեկությունը: Այն չի բաւանում, մնայուն է: Եթե դուր ինձ կանացի եմ համարում, ես ցնորալակ եմ: Զարգ-մեղք, ձեւական կուկեւություն չեմ ընդունում, անձաակ է: Տղիկ կուկեւությունը՝ նույնպես: Չնայած սարիլիս (ես արդեն տաղիկ եմ) անտեսանելի կուկեւություն տղաղանվել է իմ մեջ: Երբեք չեմ խուսաղվել կանացի սկզբից: Մանկուց հայրս ներեւել է ինձ ուժեղ լինել: Աղաւաաական, խելոց կոնցեւություն եմ տեսնում: Չէ՞ որ եզն է խնամում եւ տաւաւանում իր ձագին, ասում էր նա: Հորս դաստիարակությունը սվել է իր արդյունքը: Բայց կանացի հեղաղությունը ընդունում եմ: Տանը, ընտանիքում եւ հեղ եմ: Կանանց հարաբերությունների մեջ կարելու եմ նաեւ, երբ մի կինը տեսնում եւ զնահասում է մյուս կնոջ արժանիւսերը: Դա մեծ մտաւոյթ է, ինչին ղեկ է ձգի մեզից յուրաքանչյուրը: Կինը ղեկ է տղաղալի իր բուրնունը, որ հիւրողություն թողնի:

Ընկերությունն եմ զնահասում եւ աս ընկերներ ունեմ: Մենք հավաաարիմ ընկերներ ենք, ինչը մեր ժամանակների համար մեծ արժեք է:

ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅՈՒՆ

